

NOVI SLOV. ŠTAJERC

IZ NARODA ZA NAROD.

„Novi Slovenski Štajerc“ izhaja vsakega 10., 20. in 30. v mesecu. — Naročnina za celo leto 2 K, za pol leta 1 K, za četrta leta 50 vin; plačuje se naprej. — Posamezna šte 6 v. Oznani po dogovoru. Denar in reklamacije se pošiljajo na: Upravištvu „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani. Dopisi pa na: Uredništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani.

Slovenski kmetje širite in priporočajte svoj list!
Slovenski narodnjaki, podpirajte z naročnino in dopisi nevstrašeno narodno glasilo!

Slovenski trgovci, prevzamite prodajo „Nov. Sl. Št.“ in priporočajte svoje trgovine v njem!

Slovenski mladeniči in *mladenke* naročite si naš list in učite se iz njega ljubezni do domovine.

List izhaja trikrat na mesec in stane za celo leto samo 2 kroni, za pol leta 1 krono za $\frac{1}{4}$ leta 50 v. Naroča naj se skupno ako je mogoče.

Uredništvo in upravništvo.

Slovenci! § 19 drž. osnov. zakona iz l. 1867. se glasi:

„Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, da brani in goji svojo narodnost in svoj jezik (materino besedo). Država zajamči ravnopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, v uradu in javnem življenju. V deželah, kjer je več narodov, naj se javne šole tako uravnajo, da dobi vsak narod potrebne pripomočke, da se izomika v svojem jeziku, ne da bi se silil učiti drugega deželnega jezika.“

Slovenci brez razlike stanu! Zapomnite si ga, ravnajte se po njem! Zahtevajte neizprosno, da ga izvršujejo vse oblasti od najnižje do najvišje. Pomnite, da smo krivi sami, ako se ne izvršuje ta zakon.

Ali imamo Slovenci pravico do gimnazij in realk na Spodnjem Štajerskem?

Ni dvoma, da mora vsak, ki le nekoliko pozna avstrijske narodne in srednješolske razmere, na to vprašanje odgovoriti z odločnim: Da! Da pa tudi tisti izmed Slovencev, ki niso o vsem natančneje poučeni, lahko sami to zadevo presodijo, naj navedemo tukaj nekoliko števil!

V Avstriji je sedaj vseh gimnazij 244 in 131 realk. Od teh imajo Nemci, katerih je 9 milijonov, 121 gimnazij in 73 realk, in Lahi, katerih je okrog 700.000, 6

gimnazij in 4 realke. Slovencev pa je 1,250.000 v Avstriji, toda nimamo niti ene slovenske realke in niti ene slovenske gimnazije! Mi smo edini narod v Avstriji, ki še do danes nima teh svojih šol! In vendar plačujemo tudi Slovenci dačo, ki se porabi za te šole. Krivčnost tega je posebno jasna, ako primerjamo, kako vlada postopa v slovenskih deželah z Nemci in kako s Slovenci.

V južnem delu Kranjske je na takozvanem Kočevskem blizu 15.000 Nemcev in za te je vlada ustanovila v Kočevju nemško nižjo gimnazijo. Za skoro pol milijona Slovencev na Spodnjem Štajerskem pa dve ne slovenski, marveč *nemškoslovenski* spodnji gimnaziji v Celju in v Mariboru. Primerjajmo sedaj število učencev na teh zavodih v zadnjih 8 letih! Bilo je namreč v 4 razredih nižje gimnazije

v šolskem letu	1899/1900	1900/1	1901/2	1902/3	1903/4	1904/5	1905/6	1906/7
št. učencev v celjskih slovenskih raz.	130	150	164	190	197	212	211	213
število učencev v Kočevju	106	108	124	120	90	100	122	123

Na mariborski gimnaziji pa je bilo lani 330 Slovencev. Iz tega razvidimo, da ne more biti nič bolj upravičeno, kakor če zahtevamo Slovenci, da se naše nižje gimnazije spopolnijo v višje in to tembolj, ker je v Avstriji 29 državnih gimnazij, ki v vseh 8 razredih štejejo manj dijakov, kakor celjska nemškoslovenska gimnazija v 4 razredih. Med temi je nemška gimnazija v Kromerizu na Moravskem s 139 dijaki v 8 razredih. Celjska slovenska gimnazija pa bi štela gotovo nad 300 dijakov, če bi bila popolna.

Toda kaj se je zgodilo? Za jetično kočevsko gimnazijo je vlada odredila razširjenje v višjo, glede slovenskih nižjih gimnazij na Štajerskem pa vsi ministri nemškim poslancem hitijo zatrjevati, da jim kaj takega niti na misel ne pride. Nemci pa po svojih listih neprestano trdijo, da niti ti dve nemškoslovenski nižji gimnaziji nista zakoniti.

Vprašamo: na kaj pa se opira nemška trditev, da nemškoslovenski nižji gimnaziji nista zakonitim potom ustanovljeni? To je najbrezobzirnejša objestnost od nemške strani! Kje je pravica, kje enakopravnost vseh narodov v Avstriji? Tako ne sme več biti! Nam Slovincem na Štajerskem slovenske gimnazije in slovenske realke! Dokler tega ne dobimo, pa ne smejo

naši poslanci nobeni vladi dovoliti državnega proračuna. Z našimi davki se ne smejo vzdrževati šole za druge narode, vsaj z našim in naših poslancev dovoljenjem ne!

Kam naj pridejo slovenske srednje šole na Spodnjem Štajerskem?

Alli v mesta — ali v vasi?

Svoj čas so celjski Nemci odločno ugovarjali proti temu, da bi se zidala slovenska gimnazija v Celju. In sedaj, ko je nekdo raztrobil v svet novico, da dobijo Slovenci popolno slovensko gimnazijo v Mariboru, so pokonci nemški poslanci in mariborski Nemci. Poslanci hodijo okoli ministrov, ki jim zatrjujejo, da ni na tem nič resnice; mariborski Nemci pa v svojih društvih in po nemških listih odločno odklanjajo slovensko gimnazijo v Mariboru, češ: na nemških tleh ne sme stati slovenska šola. ustanovi se naj v kakem slovenskem kraju, — »ker Maribor ne sme postati torišče za slovenska bojna stremljenja«, »s slovensko gimnazijo bi rastel slovenski upliv v mestu«, »kar bi bilo mestu v škodo v političnem in v gospodarskem oziru.

Pretehtajmo nekoliko te razloge. Prvič je hudobno zavijanje trditev, da bi slovenska gimnazija v Mariboru bila politično bojno sredstvo Slovencev. Kajti vsaka, torej tudi slovenska gimnazija ima biti kulturno sredstvo, t. j. zavod, kateri ima vzvišeno nalogo, ljudsko omiko povzdigniti in narod voditi k splošnemu blagostanju. Slovenci ne zahtevamo gimnazije v Mariboru iz političnih ozirov, marveč iz svoje kulturne potrebe, iz potrebe po višji naobrazbi in omiki.

Še hudobnejša in naravnost neumna pa je trditev da bi Maribor vsled slovenske gimnazije bil gospodarsko na škodi; kajti vsaka še tako prazna glava pač mora izprevideti, da bi mesto gospodarski le pridobilo, ker bi se nastanilo tam več profesorjev in več dijakov. Te obiskujejo tudi večkrat na leto njihovi starši, sorodniki in znanci, ki pustijo vsakokrat nekaj denarja v mestu.

Ti razlogi torej nikakor ne držijo! — Še manj velja pa ta razlog: ker je Maribor nemško mesto, ne sme biti tam slovenska gimnazija! To je nekaj tako nizkega in tako podlega, da se je moglo roditi le v glavah naših zagrizenih narodnih sovražnikov na Spodnjem Štajerskem in nikjer drugod. Prvi so ta razlog navajali pred leti Celjani, sedaj prihajajo za njimi še Mariborčani! Ako bi melo splošno obveljati to načelo, se mora v naši državi na polju višjega šolstva vse temeljito spremeniti: nemške srednje in visoke šole morajo iz čeških, iz slovenskih in iz laških mest zginiti (iz Prage, Plznja, Ljubljane, Gorice, Trsta itd.).

Nikomur še ni prišlo na misel, kaj takega zahtevati, tako nečuvčna in nemna je takšna zahteva! Kajti le večja mesta so edino primerni kraji za višja izobraževališča. Oni so središča večjih okrajev v katerih se steka in osredotočuje gospodarsko in duševno življenje. To velja tudi za Celje in Maribor z ozirom na Slovensko Štajersko.

Dasi imata mesti po večini nemško ali vsaj nemško misleče prebivalstvo, vendar nista središči nemških okrajev in ne živita od nemških okrajev. Vsako teh mest črpa svojo življensko moč iz velikega

slovenskega okrožja: tu so sodišča, davkarije, glavarstva za stotisoče slovenskega prebivalstva, tu trgovine in obrtniki, ki žive in se bogate od Slovencev iz bližnje in daljne okolice; tu se stekajo vse železnice in vse ceste od vseh krajev Južne Štajerske. In v teh mestih morajo po tem takem tudi biti *slovenske srednje šole!*

To je zahteva, od katere Slovenci ne morejo in ne smejo nikdar odnehati in vsaka avstrijska vlada mora te naše težnje z vsem svojim uplivom podpirati in pospeševati. Kajti Avstrija ima biti prostorna hiša, kjer najdejo vsi njeni narodi, torej tudi Slovenci, pogoje za svoj obstanek, razvoj in napredek. Da se to doseže, to je vzišena naloga vsake *avstrijske* vlade.

Ona pa mora vsled tega tudi vse pretirane, krivične, naravnost žaleče zahteve enega naroda proti drugemu zavračati ih pobijati ter proti vsem zastopati in braniti pravico. V tem slučaju mora torej z vso odločnostjo vse gorenje zahteve Nemcev zavrniti ter Slovincem v Mariboru in v Celju [dati, kar jim gre po pravici: v vsakem mestu po eno slovensko gimnazijo in v enem ali v drugem še slovensko realko.

Pozivljamo slovensko časopisje in vse slovenske poslance, da zavzemajo v tem vprašanju odločno vsi isto stališče ter ga neustrašeno branijo proti vsakomur in vlado prisilijo, da bode res *avstrijska*, ne pa *strankarsko nemška*.

To so naše zahteve glede gimnazij in realk. O kmetijskih šolah govorimo v kratkem.

Gospodu Jan. Ev. Kocipru v odgovor in prevdarek.

V »Slov. Gospodarju« od 10. t. m. obširno razlagate v članku: Kdo ruši slogo, zakaj ni naš list za Vaše bralno društvo. Zakaj? Ker je novi »Novi Sl. Št.« po Vaši trditvi »brezbarven«, ker: »N. Sl. Št.«, še sedaj niti z besedico ni povdarjal, da ne rečem zagovarjal katoliškega stališa«. To so vaše besede.

Vam tedaj ni prav, ni dovolj, da bijemo najpožrtvovalnejše in najodločnejše boj za naše pravice in za pravi napredek svojih ljudi? Vam ni dovolj, da izvršujemo dosledno svoj glavni cilj: boj proti nemškutarstvu, ki je v svojem bivstvu tudi gibanje »Proč od Rima«. Vam ni prav, da mi krčanskih čednosti ne naglašamo in se ž njimi ne bahamo, ampak se raje po njih ravnamo. Toda zakaj veliko govoriti? Ako nas res poznate, ako ste si še posebej ogledali strani 34, 48, 57, 62, 72, 84, 99, i t. d. našega prvega letnika, kar bi bila Vaša dolžnost, potem se pač ne bomo brezplodno z Vami pričkali.

Ako pa nas ne poznate, pa ne sodite, da ne boste sojeni. Ako bi bilo Vaše tolmačenje § 2 Vašega bralnega društva pravilno, potem člani sploh druga ne bi smeli čitati kakor mašne knjige in knjige družbe sv. Mohorja. Če se čutite poklicanega za rabelja odločno slov. listu, potem pa le z velikim loparjem po listu, ki stoji neomadeževan na braniku za narodne pravice in sveto nam slovensko grudo, ki neusmiljeno razkrinkava početje naših narodnih nasprotnikov, ki kliče neprenehoma slovenskega kmeta trpina k gospodarskemu napredku in samozavesti, ki mu je od srca prijatelj, da mirno stopi povsod pred javnost s pozivom:

Kdo Ispriča, da imamo le en skriven namen, naj vrže nemudoma kamen na nas! Konečno pa kličite le krepko v svet, da ste storili to iz navdušenja za slogo, ki nam je, pri vsem našem položaju krvavo potrebna.

Toliko Vam gospod Kociper! Slovensko ljudstvo pa naj nas *ostro, toda pravično sodi po naših delih* ter naj rado poseže po našem listu, ki bode tudi v bodoče nevstrašeno branil njegove pravice. Naš boj velja izdajalskemu, hinavskemu in pogubonosnemu nemškutarstvu; pošteno se trudimo pokazati pot, kako se naše ljudstvo gospodarsko okrepi in osamosvoji ter pride do boljšega koščeka kruha. Kdor ne odobrava takih ciljev, ta ni narodnjak, ni prijatelj našega ljudstva.

Uredništvo.

Domače novice.

Najnovejše. Slovenski štajerski poslanci so bili z deželnim glavarjem pri poljedelskem ministru ter ga prosili državne podpore za slovensko kmetijsko šolo na Spodnještajerskem. Minister jim je to obljubil. S tem je kmetijska šola zagotovljena, ker bo na podlagi pogojev tudi štajerski deželni zbor moral storiti svojo dolžnost.

Plachki, odvetnik v Ptuj je zahteval pri občinski seji mesta Ptuj, naj se odpravijo in prepovejo slovenski napisi. Pa tokrat mu njegovi nemški pristaši niso upali pritrditi, ker je vsak hitro potipal svoj žep, kjer je čutil vse polno denarja od samih Slovencev. Kmetije, vidite, kak prijatelj slovenščine je Plachki! Kjer le more in kjer čuti malo moči, tam vdari po naši naterni besedi. In tak človek je še povrh šolski ogleda na naših šolah. Takega sovražnika našega jezika nam je spravil Ornig za šolskega ogleda. Ogibajte se lažiprijateljev, pojdite vedno k poštenim Slovincem.

Kmetijsko bralno društvo v Jurovcih pri Ptuj priredi na svečnico dne 2. svečana 1907. ob 3 uri popoldne običajni letni občni zbor v prostorih g. Rižner-ja. Takoj po zborovanju veselica v prostorih gospe Gomilšek. Vspored: Gledališka veseloigra »Krojač Fips ali nevarni sosed,« srečolov, petje (možki zbor) in tamburanje slav. hrvatskih tamburašev iz Zaboka. K obilni vdeležbi vabi odbr.

Po novem volilnem redu bo si volilo mesto *Ptuj* z mestom *Lipnica* na Srednjem Štajerskem skupnega poslanca. Tako so na umeten način zvezali 2 oddaljena kraja samo zato, da ni nevarnosti, da bi jim kedaj Slovenci ne prevzeli v Ptuj mandata. Ptuj je v nevarnosti, zato so mu pridejali celo nemško Lipnico. Zdaj pa so si bratci sami med seboj v laseh. Lipnica in Ptuj se ne moreta pogoditi, kdo naj bo njun skupni zastopnik. Nemški gospodje iz Lipnice in Ptuja se vozijo zaporedoma v Gradec, pravijo da na pogovor, mi pa si mislimo, da hodijo samo piva pit.

„Kmetijsko bralno društvo“ v Rogoznici pri Ptuj priredi v nedeljo dne 27. prosinca v *Narodnem domu v Ptuj* svojo veselico s sledečim sporedom; I. Gledališka igra: »Pot do srea,« II. prosta zabava v spodnjih prostorih. Začetek točno ob 1/4 popoldne. Vstopnina I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., III. prostor 30., stojišča 20 v. Čisti dobiček se porabi za nakup knjig, zato se

preplačila hvaležno sprejmejo. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Številen obisk pričakuje odbor.

V Hudošah pri Ptuj je zmrznil posesnik Turk, ki se je napil pri Strašilu žganja in potem obležal v snegu.

Slov. Bistrica. »Turnverein« je izvolil v odbor med drugimi tudi »Nemce:« Dobaj, Wresounig, in Tomschegg. Ko je te odpadnike gojila slovenska mati so se pisali: Dobaj, Brezovnik in Tomšek. Koliko takih »nemških« članov še ima »Turnverein?« Slovenci, napravimo si svoje telovadno društvo. Poglejmo si krepke in zavedne kmetske fante in tržačane pri »Ljutomerskom Sokolu,« kako vstrajno in navdušeno napredujejo.

Celje. Za prihodnje volitve v državni zbor, v celjski mestni skupini je proglašen za kandidata sodni svetnik Markhl. Prejšnjega posl. Pomerja so se Celjani naveličali, ker ni znal družega kakor zbijati neumnosti iz slov. jezika. Bilo ga je polno sovraštva do nas, čeravno slovenščine niti znal ni. Naj v miru počiva, dokler ne najde spet takih norcev, ki bodo s takim delom svojega poslanca zadovoljni.

Celjsko veteransko društvo letos ni hotelo sprejeti novih udov, ker nemškutarjev ni, Slovencev pa se bojijo. Peterček Drganc je rekel, da si društvo ne sme dati vzeti nemškega duha in mišljenja in da se je treba bati, da bi ne dobili Slovenci večine. No, strah že imajo.

V Slovenjem Gradcu je pogorelo skladišče Siglove tovarne dne 10. t. m. popoldne. Škode je nad 6 tisoč kron.

Bistrica pri Mariboru. Naša občina si je z dovoljenjem ministerstev spremila ime Bistrica pri Falu in se imenuje odsihdob Bistrica pri Mariboru. Občinski odbor je sklenil *slovensko* uradovanje. Slava!

Studenci pri Mariboru. Mariborski »šulverajn« je naznanil na svojem zborovanju, da je moral mnogo darovati in žrtvovati za otroški vrtec »Südmarke« v Studencih. Torej »Südmarka« že nima sama denarja? Kaj pa si stavi prazne koče v Studencih! Mi svojih otrok ne damo nikdar v to kočo.

Pri Sv. Ilju v Slovenskih Goricah v zadnji slovenski občini na nemški meji, kupuje »Südmarka« posestva. »Südmarka« ima sicer grozne zgube v naši občini, in je vrgla že polno tisočakov pri nas v blato, toda še vedno nima miru. Bog ve, kaj hoče. Za prihodnje volitve se pripravlja, ker bi rada dobila prvi razred v svoje roke. Toda Slovenci stojimo na straži, in tudi mi jim trgamo nemška posestva po vrsti iz rok nazaj. Helčl in Wenigerholz že imata od same skrbi za nemštvo sive lase, a vendar napredujemo Slovenci vidoma. Živilo naše zavedno ljudstvo!

Nemškutarji v Studencih so se pogovarjali pri »Transvalu,« kako so bistri in pametni. No, lastna hvala se pač blatu valja, pravi naš star pregovor. Nikdar še nismo slišali nobene posebno bistre misli iz teh glav. Posebno pa se vidi na mladini v Studencih, da Bog ni dal nemčurjem več pameti ko nam. Le pogledjte si svojo nemško šolo in tistih par svojih »študentov,« kako vam študirajo, potem pa se lepo skrijte in bodite tiho. Sicer pa se lahko hvalite med seboj, kakor vam je ljubo. Saj vam privoščimo več pameti. Potrebni ste je.

Studenci pri Mariboru. »Schulverein« je naznanil, da ne more več kupovati knjig šolskim otrokom, ker

jih preveč trgajo. Neki nemški gospod je gledal šolarje, ki so pometali knjige v sneg in se po njih valjali in to ga je hudo užalostilo . . . Otroci pa vedo, da te knjige niso za nič, ker jih ne razumejo. Dajte jim slovenske knjige, slovensko šolo, pa se bodo lepo učili.

Maribor. Za nemški vrtec v Studencih so izdali dozaj 24.223 K, dolžni pa so za njega še šparkasi 13.000. Le tako naprej, saj bo jim kmalu požrl ves denar. Otrok je zapisanih 47, toda vprašanje je, koliko jih v resnici gre v vrtec. Tega nočejo povedati. Prav imajo Slovenci in socialni demokrati, ki so vrtčevo prošnjo za podporo na kratko odbili.

Maribor. »Slovenski Gospodar« priporoča od novega leta sem med oznanili same Slovence. Tako je prav. Svoji k svojim!

Mariborški in graški nemški listi hvalijo vsako številko ptujskega »Štajerca«, kadar izide in prosijo Nemce, naj vendar bolj podpirajo ta svoj list, ki je zanje največje koristi. Še treba pojasniti?!

Na ljudski šoli Krčovina Leitersberg pri Mariboru dobivajo ubogi šolarji opoldne toplo juho.

Na Muti so krulili na Silvestrovo nemškutarji v Drakslerjevi gostilni. Najglasnejša sta bila študentka nemške krvi z imenom Pavlin in Počivaušek (ali to ni smešno in neumno?)

Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu se je ponesrečil v snegu kočar Štefan Štampfer. Zakopal ga je plaz.

V Mariboru je prestopilo leta 1906 161 ljudi od katoliške k protestantski veri, v Ptuj pa 15 ljudi. Najprej so nemčurji, potem pa prestopajo od vere.

V Rušah se je pretrgala na Dravi prevozna vrv dne 3. t. m. Na čolnu je bil trgovski učenec Franc Masten, ki se je moral v Mariboru posušiti, ker je skočil v ledeno vodo, da bi se rešil.

»Südmarka deli spet judeževe groše. Odbor Südmarke naznanja, da je prikupil spet nekaj novih duš. Posestnik na Koroškem je dobil 30 kron, posestnik na južnem Štajerskem 50 kron, nek otročji vrtec je dobil 200 kron, nek Nemec (ali Nemčur), ki mu grozi konkurz, 10 kron. To mu, tudi ne bo pomagalo. Kdor hoče prodati narodnost in vero, naj se oglasi pri »Südmarki.« Pfuj!

Nemški dnevniki se pogovarjajo, kaj bi dosegli na južnem Štajerskem, če postavijo ob volitvah po ptujskem »Štajercu« lastne kandidate za poslance. Na zmago itak ne upajo, toda zgago bi rad delali med nami.

Za »Südmarko« pobirajo v Studencih pri Mariboru denar v sledečih gostilnah: »Transval,« »pri zelenem drevesu,« »Stanzer,« »Petz.« Dobro da se poznamo!

3 nove bikorejske zadruga čiste marijadvorske pasme so se ustanovile v slovenjegraščem okraju po prizadevanju g. pot. učitelja Jelovškega in g. Güntherja. V Podgorju dne 30. decembra, istega dne pri Sv. Martinu pri Slovenjgradu in dne 31. dec. pri Sv. Janžu pri Spodnjem Dravogradu. Da procvitajo in donašajo našim gospodarjem mnogo dobička in napredka!

Taki so Nemci kjer imajo oblast v rokah! Pruska vlada na Nemškem zatira slovanske Poljake na vse načine. Kupuje poljska pesestva in jih da le takim Nemcem, ki se zavežejo, da ne prodajo posestva nikdar Poljakom, tudi proti najboljši plači ne. Javne šole so vse nemške in vlada sili poljske stariše, da dajo svoje

otroke v te šole. Noben človek, ki reče, da je Poljak, ne dobi državne in deželne službe. Sedaj ne pustijo niti verouka poučevati po šolah v poljskem jeziku. Zato je izostalo okrog 100.000 otrok iz šole. Sedaj hočejo skleniti celo postavo, da ne smejo Poljaki na nobenem shodu, na nobenem zborovanju več govoriti v svojem jeziku. Tako postopajo Nemci povsod, kjer imajo moč v svojih rokah. Tudi pri nas že se repenčijo, ker smo mi Slovenci preveč ponižni in preveč potrpežljivi. Povsod po Spodnje štajerskem že odpravljajo po mestih slovenske napise. Slovensko ljudstvo! Zahtevaj povsod svoje pravice! Ne podpiraj svojih sovražnikov svojih zatirancev!

Ljubljana. Človeka veseli, če hodi po glavnem slovenskem mestu. Red in snaga vladata kakor malokje; novih lepih poslopij je polno, a najlepše je, da slišiš meščane brez izjeme posebno pa gospe govoriti samo slovenski. Edino trgovine s svojimi dvojezičnimi napisi nam ne ugažaje. Želimo tudi, da se slov. veletrgovina ozira bolj na Štajersko.

Naše slov. občinske predstojnike opozarjamo, naj nikdar ne zanemarjajo sestavljanja imenika onih, ki postanejo lahko porotniki pri okrožnih sodiščih. Vsak občan, ki zna le malo nemški šteti in par besed govoriti in ni pri njem drugih postavnih zadržkov, mora priti v imenik, kajti vsak tak mož razume primeroma več nemški kakor polovica sedajnih porotnikov naprimer v Mariboru slovenski. Ni čudno, da marsiktera pravda tako napačno izide, saj nemški porotniki, ki imajo izreči ali je kdo kriv ali ni, ne morejo slediti pri obravnavi raznim izjavam. Sodijo pa le.

K slovenskemu uradovanju nam piše slovenski kmet: »Imel sem opraviti pri sodniji. Pred menoj je neki študent, ki hoče slovenski govoriti. Uradniku to ni všeč, začne dijaka zbadati: »Gospod, Vi študirate na Dunaju in gotovo znate nemški!« Dijak pa ni len in odgovori: »Gospod, Vi pa ste uradnik na slovenski zemlji in morate znati slovenski!« Kmetje, ki smo čakali, smo se spogledali, kaj bo zdaj z dijakom. Toda nič se mu ni zgodilo. G. sodnik se ni nič več zadeval ob slovenščino ter je dijakovo stvar kar najhitreje rešil v slov. jeziku. Kolikokrat pa morame videti in slišati, kako se ugledni domači gospodje klanjajo in na pošti, železnici itd. nemški govorijo. Kaj si naj potem ubogi kmet upa proti nemškemu uradniku? Misli, da pač mora biti vse nemško. Pa ni res! Zato, slovenski gospodje, ravnajte se vsi po zgledu tega študenta, potem bomo tudi mi kmetje in delavci bolj odločni! Vzgleđi vlečejo!

Kaj zamore delaven učitelj, kaže zahvala, katero je dala češka občina po časnikih svojemu učitelju, ko je bil prestavljen za nadučitelja v drugi kraj. Poleg natančnega in vestnega opravljanja šolske službe in stanovskih dolžnosti je učitelj obnovil gasilno društvo in ga spravil v vzoren red, ustanovil je gasilno knjižnico, bil je več let tajnik gospodarskega društva in je vodil računske knjige ter pomagal temu društvu pri nakupovanju in prodajanju, vabil je pevsko društvo in sploh se udeleževal dela pri vseh krajevnih društvih. Posebno se je njegovemu potegovanju in pomoči zahvaliti, da je kraj dobil poštni urad. Bil je tudi nadzornik sadjereje za celi okraj, pocepil in požlahtnil je marsikatero drevo in pomagal ustanoviti sadjerejsko

društvo. Zato pa se šolska občina iskreno, pristržno in hvaležno poslavlja od njega in mu pošilja že naprej najboljši glas v kraj, kamor se preseli. Naše razumništvo brez razlike stanu pa se najraje zabava in lenari, vsaj v veliki večini.

Dopisi.

Zaplenjeno.

Ptujski Štajerc laže svojim bralcem, da bodo morali kmetje več plačevati, ako zahtevajo občine in sploh vsi slovensko uradovanje. To ni res, to je grda laž. Sedaj pač mora država lenim in nesposobnim ošabnim in nadutim nemškimi in nemškutarskim uradnikom veliko plačevati, ker hodijo po pisarnah, kadijo kakor turški paše in od dolgega časa zevajo, kakor da čakajo pečenih golobov iz zraka, kmetje pa morejo čakati, da se tem gospodom poljubi zadreti se na tega ali onega. Če boste zahtevali, da se povsod govori in piše samo slovenski, bodo morali ti podporniki ptujskega Štajerca *oditi ker ne znajo slovenski*, na njihovo mesto pa bodo prišli vaši sinovi, slovenski možje, ki bodo uradovali lahko hitro v slovenskem in nemškem jeziku, ker bodo oba znali. Torej še prihranila bo država, pri davkih ne pa več izdala, ako bomo zahtevali vsi le slovensko uradovanje. To je resnica in ta resnica ptujskega Štajerca tako boli. Zato pa zahtevajmo povsod slovensko uradovanje, da bo prihranila država pri davkih in bomo imeli povsod svoje, slovenske uradnike. Ne pozabimo pa pri tem še nekaj! Zahtevajmo pravo našo priprosto slovensko govorico, kakor jo imamo v slov. knjigah na primer Mohorjevih in drugih. — To je prava »nova slovenščina« ne pa tista brozga, ki pride včasih od uradov in ni slovensko ne hrvaško ne češko, ampak samo po neumnosti nemških uradnikov diši vse od začetka do konca.

Biš v Slov. goricah. Kmet iz Slov. goric, ki vzorno gospodari, nam piše: Narod slovenski bojuje že dolgo boj za svoj obstanek in svojo čast. Ta boj se ne vrši z mečem in drugim orožjem, ampak je političen in gospodarski boj z umom in izvira iz ljubezni do domače zemlje in materine besede. V zadnjem času je postal

boj oštrejši in potrebuje vedno več za svoj narod vnetih in neustrašenih mož. Sovražniki slov. naroda so mnogovrstni in le cilj imajo isti, hočejo namreč uničiti slovenski rod, zatreti naš jezik. Vsem družim narodom v Avstriji se jednakopravnost pripozna, samo mi se še moramo boriti za svoje pravice. Zakaj vse to? Zato, ker smo mi Slovenci vedno preveč pohlevni, preveč ponižni proti svojim nasprotnikom. Enkrat sem videl kmeta, ki je prosil uradnika nečesar v slov. jeziku. Uradnik se je zarežal rekoč, da ga ne razume, kmet se je zbal in ponovil svojo prošnjo v nemškem jeziku, čeravno je govoril nemški slabo. Kmetje! Tako se smešimo pred svetom. Kmet ni primoran zaradi nemških in nemčurskih uradnikov se učiti in govoriti nemški, ampak uradniki morajo znati naš jezik. Kmet je sam svoj gospod in steber države, to imejmo kmetje vedno pred očmi. Kaj torej naj storimo? Bodimo povsod v besedi in dejanju vneti slovenski kmetje, govorimo in zahtevajmo pri vseh naših uradih slov. uradovanje, zahtevajmo povsod samo slov. napise, berimo pridno in podpirajmo slov. časopise, združujmo se v društvih in zadrugah, vdeležimo se vseh volitev za občino, za okrajni zastop, za deželni in državni zbor ter volimo može, ki so naši pravi prijatelji. Kupujmo pri poštenih slovenskih trgovcih, izogibljimo se luteranskih, nemškutarjev! Zatirajmo sovražne časopise! Bodimo edini v boju proti svojim sovražnikom! Poprimite se mojih besed, bodite trdni kakor skala in zmaga nam je gotova. — Narodni kmet iz Slov. goric.

V Planinski vasi (Štajersko) imamo čudnega župana; brati se s Planinskim nemškutarjem Schescherko-tom ter začne »hajl« kričati ko par kupic vina popije. Sploh je znano, da ljubi preveč — dobro kapljico vina, pa tako se ga le ni treba nasrkati, kot se ga je on nedavno v Kozjem. Ležal je namreč pri belem dnevu za plotom neke gostilne. Neki voznik ga potem posadi zadej na voz, pa komaj se voz premakne, že leži naš g. župan na cesti. Da ga niso po poti zgubili, morali so ga baje na voz privezali.

Volitve se bližajo, izvolimo si župana Slovenca ne pa kako nemškutarsko šemo, ki bi nas pred svetom smešil! Na delo toraj! Ne dajmo se od nemškutarjev pregovoriti, ampak pokažimo da brez njih prav lahko živimo.

V Kozjem se godijo, kakor se čuje — prav čudne reči. Znani »Südmarkovec in havptman Ptujkega Štajerca Kragora, človek, o katerem je dvomiti je li sploh resen — si je podjarmil občinski svet kozjanski in si hoče sedaj celo še podjarmiti okrajni zastop, Da se kaj takega goditi zamore, je kriva slovenska potrpežljivost, pasja ponižnost in štrebarija. Nekemu svojemu kliče: Otresi se Kragorca, drugače se bo ljudstvo tebe otreslo.

Juršinci pri Ptuj. Lani je priredilo naše bralno društvo udom glediško igro. Imelo je za to dovoljenje od namestnije v Gradcu, pozabilo pa je naznaniti predstavo okr. glavarstvu v Ptuj. Predsednik je bil zato poklican v Ptuj na odgovor, seveda z nemškim pozivom. Zaveden mož je vrnil ta poziv in nemški uradnik Newirth je moral napraviti ter odposlati slovenski poziv. Predsednik bralnega društva je prišel, in prvo kar ga je vprašal uradnik je bilo, zakaj da je vrnil mož nemški poziv. To je bila torej glavna pregreha in obsodil

je Kušarja na 100 kron kazni. Če bi moral kaznovati Nemca, mu gotovo ne bi prisodil več kakor 5 kron. Vsled pritožbe se je kazen Kušarju v Gradcu znižala na 20 kron, krivična sodba Neuwirtha torej ni obveljala. Ta obsodba nas uči, kake sovražnike imamo slov. kmetje v nemških uradnikih. Uči nas pa tudi, da moramo točno spolnjevati društveni zakon. Zato pa se učimo društveni zakon izobrazujmo se, zahtevajmo brez ozira slovensko uradovanje, da bodo zginili iz javnih služb taki naši sovražniki.

Pripomba uredništva: Če pri katerem društvu ne znate v tej ali oni reči kaj bi storili, kako morate ravnati, obrnite se na nas, mi radi svetujemo. Potem vas tudi ne bodo imeli za kaj soditi in kaznovati. Le nevstrašno naprej, ukloniti se bodo morali oni, ki morajo služiti po uradih ljudem.

Nemško časopisje — obrekovalec Slovencev. — Sovraštvo Nemcev nasproti nam Slovence se kaže in nastopa pri vsaki priliki. Naš list je pred novim letom opisal in objavil, kako je c. kr. okrajni glavar v Brežicah, plem. Vistarini delil javne podpore, da je to kot uradnik lažnjivo zapisoval. To smo morali objaviti, ker se je zgodila našim ljudem v okraju Brežice in Kozje velika krivica. In kaj so storili nemški časniki in nemški časnikarji? Niso si sicer upali zagovarjati Vistarinija; resnice pa svojim bralcem tudi niso hoteli priznati in povedati! Izbrali so obrekovanje in hudobno sumničenje. Naš list v prvi vrsti, — in vse druge, ki so za nami poročali o postopanju Vistarinija, so proglasili za obrekovalce, češ, da smo nastopali zoper Vistarinija iz maščevalnosti, zgolj iz sovraštva, ker je on Nemec. S tem bi se naj nemški »todelni« nahujskali zoper Slovence na Spod. Štajerskem, Vistarini pa bi se naj smatral za nedolžno žrtev. Upamo, da se ta račun ne bode obnesel! Dr. Jankovič in drugi deželni slov. poslanci so v Gradcu c. kr. namestnika grofa Klary-a v tej zadevi interpelirali. Odgovoriti bode moral, kaj je glavar Vistarini zakrivil. — Nam je to že saj delno zadoščenje. Popolno pa bomo imeli, ko se pokaže, da smo poročali resnico, da pa je nemško časopisje spet lagalo, nas in druge grdo obrekovalo. To imate izgled nemške poštenosti, kakor pri nas raste!

Iz Mozirja. Našemu sedlarju Trogerju ni prav, ker ste ga zadnjič okregali. Vi pa res nimate nič usmiljenja, gospod urednik, saj je vendar »narodnjak«, ko pa je nad nekim možem, ki je imel narodni svinčnik v žepu vpil: »Weiss, blau, rot, windischer falot!... Kedo mora potem še takšnemu možu očitati, da ni naroden, kedo mu more reči, da je nasprotnik Slovencev, če tako lepo Slovence zasramuje!

Tako ste ga prestrašili in ujezili, da je obolel od same jeze. Že to mu je velik strah, ker pride sedaj nov slovenski tapetnik in sedlar g. Janez Strnad v Mozirje. Sedaj bodo zavedni Šoštanjčani gotovo svoje »kočije« in koleselne pri njem dajali v delo, ker se je zadnjič Peter preveč pohvalil, koliko stotakov je zaslužil. Ker imate tako dober nos, boste gotovo zvedeli o Rakusch-ovem »plehu« in o Stinkmüllerski moki kaj.

Opomba urednika: Da, da, mi bomo prinesli še marsikaj, kar bo delalo raznim nasprotnikom sive lase. Pobiljšajo se naj, pa jih bomo tudi javno pohvalili.

Sv. Marjeta pri Moškanjcih. Preteklo nedeljo 6. t. m. je bil pri nas potovalni učitelj g. Belle. Govoril je o

izsuševanju travnikov, o gnojenju in gnojilih, posebno pa je povdarjal, kaka naj bodo gnojišča. Vdeležilo se nas je poučnega predavanja veliko in res z veseljem je poslušati predavatelja, ki govori vedno le iz lastne skušnje. Odbor kmet. podružnice nam je obljubil še več takih strokovnih predavanj in prepričani smo, da nam dano obljubo tudi spolni. Sedaj v zimi je čas za to.

Posebno bi radi slišali še našega znanega učitelja za živinorejo g. Jelovška.

Bralno društvo misli prirediti nekaj iger tekom tega leta. V njem delujejo požrtvovalni, zavedni slovenski kmeti mladeniči. Slišali smo, da jih hoče g. učitelj poučevati v petju. Bilo bi res potrebno.

Od sv. Urbana nad Ptujem. Sprejemite gospod urednik tudi od nas par vrstic, da tako zve širni svet kako delujejo in kakšne zasluge imajo pri nas visoki gosp. Ornig in njegovi privrženci. Že ko so splezali gosp. Ornig tako daleč, da so postali šolski ogleda, so si vtepli v glavo, da mora biti pri sv. Urbanu nemška šola. In res komaj je preteklo leto dni, že je poslal Žampa ki je eden med tistimi izdajalci, ki so pomagali spraviti Orniga za načelnika okrajnega zastopa, in lansko leto ko so bile pri nas volitve krajnega šolskega sveta, bi mu rad Ornig to vrnil ter je hotel Žampa spraviti za načelnika krajnega šolskega sveta a to se njima ni posrečilo ker razum Orniga nihče ni Žampa volil. In sedaj hoče Žampa to hvaležnost in zmožnost pokazati. Pred kakimi tremi tedni je gotovo v sporazumljenju Orniga dal napraviti po znanem zakotnem pisaču in »Gemeindesekräterju« treh občin kako se rad imenuje Horvath-u, kateri nima ravno častne zgodovine za seboj, prošnjo za nemško šolo, ter je pošiljal s pismo noševko okoli podpisavat občinskim predstoj. Preponižno so prosili, da bi se v tretjem razredu naprej podučevalo edino v nemškem jeziku. In res bilo je iz med desetih občinskih predstojnikov pet takih, da so podpisali. Trem pač ne zamerimo, saj so samo na papirju župani in ker imajo vse *nemško uradovanje* nemški pa *ne razumejo*, za to ima že omenjeni sekreter Horvath vse vrokah in ker je ta kot odslovljen žandar in odpušen eksekutor »dajč« mišljenja in tudi pisec te prošnje zato se razume, da so trije morali podpisati, ker jim on v občini komandira. Saj učenemu občinskemu sekreteru kateri vejo »dajč« še se celo predstojnik ne upa zameriti. Za dva pa se nam čudno zdi; eden je celo ud bralnega društva in tudi njegov tajnik je bil ud bralnega društva ter rad pravi, da je narodnjak; za enega pa se še posebno čudimo, saj je v občini predstojnik kjer so se rodili možje, ki še sedaj delujejo kot vneti domoljubi, celo v bližnjem rodu je z dvema. Zakaj pa smo volili krajni šolski svet da sedaj brez vse seje in vse vednosti odbornikov šolskega sveta samo Žampa pošilja to prošnjo okoli in bi tako rad pokazal da sta zmožna onidva z Ornigom tudi brez ostalih odbornikov to doseči.

Kako se boji občinski predstojnik v Doliču, Ornigu zameriti kaže sledeče: Ko bi mogel ob priliki nekaj podpisati proti Ornigu je djal, »kaj pa bi mi gospod Ornig rekli, če bi to podpisal kadar bi v mesto prišel.« (Radi bi namreč, da bi Orniga zvrgli iz šolskega ogleda, da bi tem prej šolo zidali.) Predstojnik, bodite zaveden in odločen naš mož, saj ste sami svoj gospod!

Pismonoševki bi svetovali, da bi veliko bolje bilo ako hoče to službo en čas imeti, naj skrbi in pridneje dostavlja, kar se tiče poštinih reči, da ne bi čez štirinajst dni ali celo več todnov dostavljala; včasih pa tudi nič ne dostavi za kar imamo zaneslive priče.

Da bi posijalo solnce!

Spisal I. I. Drameljski.

Nadaljevanje.)

Predlani je bilo, ko je šel pomagat mlatit na polje k bogatemu Žanarju. Ko so omlatili, so dobili mlatiči lepe šopke svežih rož na okrašeni metli, kakor je običaj doli pod širokim Pohorjem. Lovro je dobil najlepši šopek. Prijetno je dišal, a malo še je bil vreden, ker ni vedel, katera roka ga je povila, a zbranih je bilo več deklet iz vasi. Pri večerji je ogibal, na katerem vrtu so rastle rože in opazoval dekleta, ki so sedele pri mizi in povešale oči. Po naključju se mu je šopek razvezal.

»Katera od vas, deklet, je ta šopek povila, prosim, da mi ga še enkrat zveže.«

Dekleta so se s sumljivim smehom obrnile do domače hčere in jo izdale. Deklica je pristopila in povežala šopek. Lovro jo je vprašal, če sme še kedaj prositi za kako cvetko . . .

»Nobenemu še nisem trgala rož.«

Ta odgovor mu ni vzel poguma, saj je zvenela iz njega dekliška nagajivost. Pozneje se je sestel še včasih z njo in tedaj ji je pravil, da meni kmalu prevzeti posestvo. Šepetal ji je tudi, kako lepo je gori v hribih, kamor solnce najprej posije in obseva še dolgo, dolgo zelene gozdove, ko je dolina že zdavnaj v senci. Gori raste tudi trta in rodi veselje . . .

V predpustu je poslal Lovro botra Tomaža k staremu Žanarju povprašat, če bi dal hčer gori v hribe na Klebsovo.

»Res,« je dejal mežikaje bogati kmet, »visoko gori bi prišla, pa tudi tukaj v dolini bo prišla na visoko . . . Veste, kje je Masten? Imamo že besedo, poleti enkrat bo svatba.«

Boter Tomaž je pomislil: To je bil tisti bogati Masten, ki je imel pri Klebsu vknjiženih tisoč goldinarjev.

Tako se je spominjal Lovro prejšnjih dogodkov.

* * *

Solnce je izšlo in ustajalo vedno višje. Po drevju so peli ptiči, in zdaj pa zdaj se je tuintam oglasil zvon iz zvonika. Ljudje hite semintja, vse križem, po pešpotih, cestah in prijazno si voščijo dobro jutro. Vsak je praznično oblečen, vse je ublaženo z nedeljsko poezijo. Človeku se zdi, da je nedelja povsod razgrnila svoje veselje in božji mir.

Od juga pa se pomika počasi siv oblak. Solnce se skriva, in vedno temnejše postaja prej veselo nebo. Tudi obrazi v cerkev hitečih ljudij niso več tako jasni in radostni. Rositi, kapljati začne, a nedeljski dež je tako nevšečen mladini. Zalo deklet v novi obleki je žalostno. Ravno na nedeljo je hotela pokazati, kako ji sveti lice, da je radost v njenem srcu. A zdaj se ji mrači lice, in prazničnemu krilu bo škodoval dež.

Ali naj je bilo kakorkoli — jasno ali deževno — na Klebsovem ni bilo več jasnih dni in nedeljske radosti. Ljudje, ki so hodili mimo, so se sumljivo ozirali, na beli dom. Hiša je bila zaznamovana. Zvedelo so je bilo namreč, da Klebsa tlači dolg.

Ko je danes stopal Klebsov Lovro k maši, mu je bilo že skoro vseeno . . . Še ta teden gre namreč s Tomaževim Tinetom na železnico, da se pelje na Nemško v rudokope. In tam pozabi vso revščino rodne doma.

Zato so danes njegove oči nekam zamišljeno zrle na domači svet; njegova domišljija je hodila po daljini gotovo veliko krasnejši deželi, po lepih, bogatih mestih in krajinah, kamor pojde.

Pred seboj je zagledal nenadoma Žanarjevo Gelčko, in nekaj milega, toplega je objelo njegovo dušo, vtopljeno v neznani svet ter ga vabilo k deklici. Zdela se mu je tako prijazna in ljubka, kakor v onih sladkih spominih iz minulega leta, ko mu je povila prvi šopek. Ti spomini so mu namreč zatrjevali, da pri njej ni zavržen, nego le njena bogata dota ju loči. Ako se mu tudi ni hotela obljubiti brez očetovega dovoljenja, mu je bila vendar zmiraj dobra. To ga je tešilo, češ, da ni ničesar zakrivil sam, ampak da mu je tako odločila zla sreča. Gelčko je cenil, saj je bil Lovro dober, človek, ki je v bridkih urah in zapuščeniosti ljubil najčistejše.

(Dalje prih.)

Gospodarstvo.

Mnogo nesreč se je že zgodilo pri kmetijskih strojih, posebno pri mlatilnici. Naša nevednost je kriva, da trpe potem ponesrečenci, ker ne dobivajo nobene podpore. Naznanite posestniki po županu politični oblasti, katere stroje imate, koliko delavcev, število dni dela in zaslužek delavcev pri stroju. Plačevati Vam ni treba zavarovalnine, plača jo za vas deželni odbor, ki daje leto za leto po 3600 kron »splošni delavski, zavarovalnici proti nezgodam v Gradcu«. Ako se potem kdaj zgodi pri vašem stroju delavcu nesreča dobi zavarovalnino, drugače pa bi morali vi sami plačevati ponesrečencu in ga vzdrževati. Župani sami naj skrbijo, da se naznanijo stroji. Tiskovine dobi župan pri politični oblasti v slovenskem jeziku. Storitve to, nesreč pri strojih je veliko. Dežela pa zavarovalnino tako plačuje če je kdo naznanjem ali pa ne.

Posestnik, ali že veš:

1. da ima oral zemlje po novi meri 57 in pol ara (=0.565 ha)?

2. Ali že veš, da je ar (100 m²) približno 28 kvadratnih sežnjev ali klaftov (27.804)?

3. Že veš, da hektar (100 arov) toliko ko 1.738 orala, to je 1 ³/₄ orala?

4. Ali že veš, da je □ seženj (°) približno 3 ¹/₂ □ metra (3.597 m²)?

Pomni si te številke, ker jih lahko rabiš vsak dan, posebno pri prošnjah za brezobrestno posojilo pri vinogradih.

Opomba:

Oral je kvadrat (pravokotnik, ki je na vseh 4 straneh enako dolg), ki je 40 sežnjev dolg in ravno tako širok; ima 1600 kvadratnih sežnjev.

Ar je kvadrat, ki ima 10 m dolgosti in širine.

Hektar je kvadrat, ki ima 100 m dolgosti in širine.

Seženj ali klafter je 1 m 90 cm; 1 m (meter) je torej za 5 cm več ko pol sežnja.

Konjska sila. Mogoče ste že kdaj slišali ali čitali besedo »konjska sila«, n. pr. tisti in tisti stroj ima toliko konjskih sil. — Kakor imamo mere in uteže za vse reči, tako se lahko meri tudi moč, ki jo ima stroj. Kar je pri meri tekočin liter ali pri vagi kilo, to je pri meri moči *konjska sila*. James Watt, ki je iznašel parni stroj, je prvi uvedel to ime v tehniko. Prvi parni stroj mu je namreč opravljal tista dela, ki so se opravljala poprej s pomočjo konj. Konjska sila je tista moč, ki vzdigne v 1 sekundi 75 kil 1 meter visoko. Kakor se piše liter nakratko samo l, meter m, tako pišemo za konjsko silo črki HP.

P. P.

Koliko živine si naj redi posestnik? Mnogi posestniki grešijo zelo, da si redijo v primeru s svojim poljem premalo živine, komaj polovico tega, kar bi si morali rediti. Na 2 orala (2 jutri = 1 hektar 15 arav) dobro obdelanega polja moraš imeti 1 dobro glavo živine. Kmet, ki ima 20 oralov polja (t. je 11 in pol hektarja), bi moral imeti 2 konja, 8 glav goveje živine in vsaj eno plemenico, (plemensko kravo). Navadno pa ima tak gospodar 3 konje, 2 dojnici in 2 glavi mlade jalove živine. Konji pa mu ne donajajo prav malo korist, če odštejemo vozno delo, žrebeta so po ceni, kravam pa nima kmet nazadnje, kaj polagati. Polje se mu počasi kvari, ker nima zadosti gnoja. Zato naj velja pravilo:

Malo konj in mnogo dobre goveje živine; manje silja, samo kar je potrebno za hrano in posestvo, zato pa več krme!

Potem ne bo več posestnik prodajal zrnja, ki nima prave cene, ampak prodajal bo drage pridelke na živini. Gnojil bo bolje svojo njivo, ki bo mu spet dajalo boljše letino. Prodajal bo drago živino in posestvo bo mu prinašalo mnogo več koristi.

Poprečna starost plemenske živine. Če hočeš uspešno rediti živino, moraš skrbeti, da si ne izbiraš na pleme niti premlade niti prestare živine; le z živino primerne starosti se da gojiti pametna živinoreja. Plemenski žrebec naj je star 5 do 20 let, kobilica 4—12 let, bik 2—6 let, krava 2—10 let, merjasec 1—4 leta, prasica 1—8 let, oven 2—6 let, evca 2—8 let.

Šaljivec.

Da ženske ne molčijo rade je splošno znano, potrjuje pa nam to tudi sledeča povest iz starih rimskih časov.

Rimsko starešinstvo je imelo več dni zaporedoma tajne seje. Ljudje so se že bali in ugibali so, kaj da prav za prav je, a zvedeti niso mogli ničesar. Žena nekega starešine se ni mogla premagovati in hotela je zvedeti od svojega moža to tajnost. Obetala in zaprisegala se mu je, da bo molčala, jokala se in mu predbacivala, da ji ničesar ne zaupa. Mož jo je sicer poznal kot svojo pridno žensko, toda tajnosti ji vendar ni hotel zaupati. Ker mu le ni dala miru in ga je neprenehoma nagledovala, se ji navidezno uda in ji reče sledeče: »Ne morem se ti več ustavljati, poslušaj torej čudno in grozno dogodbo. Naši opazovalci so nam sporočili, da so videli leteti vrabca z vojaško čelado in s sulico. Sedaj pa se posvetujemo, ali pride sreča ali nesreča nad nas in našo državo. Prosim te molči!

Na to je šel z doma. Žena je pripovedovala dogodbo svoji služkinji, seveda kot strogo tajnost, katere ne sme nihče zvedeti. Služkinja je povedala kar najhitreje vse neki drugi ženi, ki je prihajala vsak dan v to hišo trgovat. Tako je prišla govorica v strogi tajni stvari prej na trg, kakor oni, ki si jo je izmislil.

Na trgu ga vstavi prijatelj rekoč: »Si že slišal nekaj novega?« »Kaj pa se je dogodilo?« »Opazovalci so videli leteti vrabca z vojaško čelado in sulico. Sedaj se starešinstvo o tem posvetuje«. Mož se nasmehe in pravi: »Dobro, dobro, ljuba ženka, to pa je bila strašna naglica; moje besede so prišle prej na trg kakor jaz sam!« Hitel je naglo k starešinstvu in razložil celo stvar potem pa šel domov k svoji ženi.

»Spravila si me v veliko nesrečo; zvedelo se je, da se je razširila tajnost, katero sam ti zaupal, iz moje hiše; radi tvoje jezičnosti moram sedaj v prognanstvo«. Žena je tajila rekoč: Saj nisi za tajnost vedel samo ti, ampak tudi vsi drugi starešine.

»Ni mogoče«, odvrne mož, »ker sem si jaz vse sam zamislil, samo da imam mir pred teboj in da se prepričam, kako znaš molčati«.

Pravijo, da žena nikdar več ničesar izdala; seveda ne ve se, ali je postala vsled tega nauka tako previdna ali pa ji mož ni nič tajnega povedal.

Razne vesti.

Samomori leta 1906. Preteklo leto je bilo v Avstriji 425 samomorov in 707 poskušanih samomorov, skupno 1132 ljudi, ki so se naveličali življenja. Ti »kandidatje smrti« se dele: pri 218 se ne ve za vzrok, pri 183 je bila vzrok nesrečna ljubezen, pri 162 bolezen, pri 142 domači prepiri, 117 se jih je naveličalo življenja, pri 116 je bilo pomanjkanje vzrok, 111 se je omračil duh, 36 so jih gnale v smrt finančne razmere, 25 vsled smrti v sorodstvu, a 22 se jih je strašilo kazni. Statistika o samomorih pada; leta 1904, je bilo 452 samomorov, leta 1905, le 448 in lani le 425.

20 milijonov novega nikelnastega denarja si omisli avstro-ogrska monarhija, ker dosedanji drobn denar prometu ne zadostuje, 14 milijonov ga bodo skovali v Avstriji, a 6 milijonov na Ogrskem.

Dojilka pok. prestolonaslednika Rudolfa, gospa Marija Rehar, je umrla v Iglavi 69 let stara. Bila je do svoje smrti zastavna in skoraj še vedno lepa gospa, ki se je postavljala z zlatim križcem okoli vratu kot znakom, da je hranila cesarskega princa.

Listnica uredništva.

Raznim dopisnikom: Počasi pride vse na vrsto. Prosim kratkih, stvarnih poročil, pa zato večkrat. Premislite dobro, ali bi se včas z dobro besedo ne dalo prepričati kakega zaslepljenca predno ga napadete. Vsem prijateljem naš pozdrav.

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo
Edino pristen je

Thierryjev balzam

z zeleno znamko »redovnica«.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatihih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3'60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.